

Ковбатиук М. В.

*кандидат економічних наук, професор,
завідувач кафедри теоретичної та прикладної економіки
Державного університету інфраструктури та технологій*

Шевчук В. О.

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки
Державного університету інфраструктури та технологій*

Kovbatiuk Maryna

*Candidate of Economic Sciences,
Professor, Head of Department of Theoretical and Applied Economics
State University of Infrastructure and Technologies*

Shevchuk Vladyslava

*Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor of Department
of Theoretical and Applied Economics
State University of Infrastructure and Technologies*

АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ОСВІТНІХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Анотація. У статті розкрито сутність академічної мобільності українських студентів; визначено, що запровадження стратегій розвитку міжнародної мобільності нині є одним з пріоритетних завдань національної політики провідних країн світу. Здійснено аналіз сучасного стану академічної мобільності в Україні в умовах впливу процесів інтернаціоналізації та поглиблення інтеграції освітніх процесів. Наведено статистичні дані про стан академічної мобільності студентів в Україні, зокрема досліджено динаміку чисельності українських студентів за кордоном у різних країнах світу, іноземних студентів в Україні та кількості вітчизняних закладів вищої освіти, які здійснюють навчання іноземних студентів у 2011–2018 роках. Визначено, що на отримання освітніх послуг і здобуття вищої освіти в Україні існує високий рівень попиту з боку іноземних абітурієнтів. Розглянуто фактори, які спричиняють освітню міграцію.

Ключові слова: академічна мобільність, освітня міграція, якість освіти, освітній простір, заклади вищої освіти, інтеграційні процеси.

Вступ та постановка проблеми. Відкритий освітній простір передбачає зростання мобільності студентів та співробітництва викладачів різних спеціальностей, університетів різних країн. Академічна мобільність для всіх учасників освітнього процесу є однією із складових частин інтернаціоналізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам вищої освіти України присвячено праці таких науковців, як В. Андрущенко, Т. Боголіб, Г. Бордовський, В. Вікторів, Л. Гаєвська, Н. Островерхова, Л. Редько. Особливу увагу в їхніх дослідженнях приділено якості вищої освіти.

Дослідження сутності процесу академічної мобільності, типологізації та періодизації академічної мобільності, тенденцій та перспектив розвитку академічної мобільності в різних регіонах світу проведено в наукових працях таких зарубіжних авторів, як Ф. Альтбах, М. ван дер Венде, Л. Вербік, Б. Вехтер, Х. де Віт, Г. Лаурейс, С. Маргінсон, Дж. Найт, Б. Рівз, Х. Ріддер-Сімоенс, Я. Садлак, У. Тайхлер. Етапи розвитку, структуру державного регулювання академічної мобільності студентів досліджують А. Антонов, С. Вербицька, А. Гладир, І. Шпекторенко та інші вчені.

На жаль, на думку і науковців, і студентів, вища освіта України залишається такою, що не задовольняє реальні вимоги й потреби як здобувачів освіти, так і ринку праці.

Метою статті є дослідження й аналіз сучасного стану системи академічної мобільності студентів в Україні в умовах розвитку інтеграції освітніх процесів.

Результати дослідження. Академічна мобільність – це можливість упродовж періоду навчання провчитись один або більше семестрів в іншому закладі вищої освіти, де готують фахівців з цієї ж спеціальності, із зарахуванням дисциплін (кредитів) та періодів навчання, а також ефективніше розвивати особистий інтелектуальний потенціал. Академічна мобільність є явищем динамічним, формою інтернаціоналізації освіти, що сприяє інтеграції індивіда до міжнародної системи освіти. Вона характеризується такими рисами, як важливість процесу інтеграції закладів вищої освіти в міжнародний та європейський освітній простір; термін здобуття освіти студента в іншій країні; виїзд певної кількості студентів в інші країни для здобуття вищої освіти; важлива якісна особливість європейського простору, що передбачає обмін людьми між закладами вищої освіти та країнами; можливість вибору найкращих варіантів здобуття освіти для підготовки сучасного фахівця [1].

Варто зазначити, що академічна мобільність у світі є системним явищем, організованим на рівні державної політики. В Україні вона, на жаль, має спонтанний характер.

Г. Корчова констатує, що на кількість студентів з України в тій чи іншій країні зазвичай впливають чисельність української діаспори, якість освіти, культурна близькість, вартість освіти, вартість проживання та рівень оплати праці. Зазвичай вітчизняні студенти їдуть у країни, що близькі за мовою та культурою, туди, де вже є великий контингент українців [2].

Вагомою умовою входження України до Європейського простору вищої освіти є висока якість вищої

освіти. Варто зазначити, що деякі дослідники [3] схилиються до думки про те, що кількість студентів з інших країн може розглядатись як об'єктивний безпосередній показник якості вищої освіти країни. ЮНЕСКО надає дані, які свідчать про постійне зростання кількості студентів, що здобувають освіту за межами своїх країн. Так, у 2008 році їх кількість складала трохи менше 3 млн. осіб, у 2010 році – майже 4 млн. осіб, у 2020 році прогнозується зростання кількості таких студентів до 6 млн. осіб, а деякі дані свідчать про збільшення навіть до 8 млн. осіб. Зрозуміло, що найбільша частка цих студентів здобуває освіту у високорозвинених країнах світу, зокрема у Великобританії, США, Франції, Німеччині.

Зазначимо, що на отримання освітніх послуг і здобуття вищої освіти в Україні існує високий рівень попиту з боку як українських, так і іноземних абітурієнтів (табл. 1).

Таблиця 1
Показники міграційної мобільності студентів,
2001–2018 роки

Рік	Чисельність іноземних студентів, осіб	Чисельність українських студентів за кордоном, осіб
2001	17 210	14 200
2004	15 622	17 200
2006	29 614	25 866
2008	32 573	21 585
2010	35 066	25 983
2011	53 664	28 456
2012	60 480	32 608
2013	69 969	46 382
2014	63 172	47 724
2015	63 906	59 648
2016	64 066	66 668
2017	66 310	77 424
2018	75 605	82 171

Джерело: складено авторами на основі [4; 5; 6]

Дані табл. 1 свідчать про те, що за останні тринадцять років кількість іноземних студентів в Україні збільшилась у 4,4 рази. Більш наочно тенденція збільшення кількості іноземних студентів представлена на рис. 1.

Водночас активно відбувається освітня міграція українських студентів. У 2001–2018 роки кількість українських студентів за кордоном зросла з 14 200 осіб до 82 171 осіб, або в 5,8 разів, що є негативною, але досить зрозумілою тенденцією.

У 2013/14 навчальному році зі 138 країн світу в Україні навчалися 69 тис. іноземних студентів, з яких 53% припадали на країни колишнього СРСР. Також варто зазначити, що в аспірантурі, інтернатурі та докторантурі з інших країн навчається 1,5 тис. осіб. Розмір фінансових надходжень від них склав 4,3 млрд. грн. Таким чином, за даними Міністерства освіти і науки України, частка України на міжнародному ринку освітніх послуг за чисельністю іноземних студентів становить 1,5% [7].

В Україні станом на початок 2016 року у 185 закладах вищої освіти здобували освіту 63 906 іноземних студентів зі 148 країн світу, з яких 44,61% припадали на країни колишнього СРСР [6]. Більшість цих студентів була з таких країн, як Азербайджан (16,14%), Туркменістан (15,34%), Грузія (4,48%), Узбекистан (2,69%), Росія (2,49%), Молдова (1,6%), Вірменія (0,68%), Білорусь (0,46%), Таджикистан (0,44%), Казахстан (0,19%). На жаль, в Україні майже не навчаються студенти з розвинутих країн, адже в університетах цих країн надаються якісні освітні послуги та здійснюється ефективна підготовка кваліфікованих фахівців. В Україні найбільше здобувають освіту студенти з таких країн Азії та Африки, як Індія (9,6%), Нігерія (5,63%), Марокко (5,36%), Йорданія (3,94%), Ірак (3,85%) та Китай (3,26%) [6]. З країн-членів ОЕСР до нашої країни приїжджають абітурієнти на навчання у закладах вищої освіти лише з Польщі та Ізраїлю.

За даними аналітичного центру CEDOS у 2017/18 навчальному році в Україні навчалися 66,3 тис. іноземних студентів зі 147 країн світу. Приблизно 30% цих студентів становили громадяни пострадянських держав. Найбільше абітурієнтів було з Індії та Азербайджану, а саме 16,4% та 11,3% відповідно [8]. О. Суліма зазначала, що декілька років поспіль саме Азербайджан займав лідерські позиції за чисельністю студентів, які здобували вищу освіту в Україні, але у 2017 році це лідерство отримала Індія. До топ-10 країн за чисельністю іноземних студентів в Україні у 2018/2019 навчальному році входили Індія, Азербайджан, Марокко, Туркменістан, Нігерія, а також Грузія, Йорданія, Єгипет, Туреччина та Узбекистан [9]. Студенти з інших 137 країн світу становили разом від загальної чисельності іноземців у ЗВО України 33,1% [8].

На початок 2019 року у 443 ЗВО здобували освіту 75 605 іноземних студентів зі 154 країн світу, з яких 24,67% з пострадянських країн [5].

Більш наочно динаміка та структура кількості іноземних студентів в Україні у 2018–2019 роках наведена на рис. 2, 3.

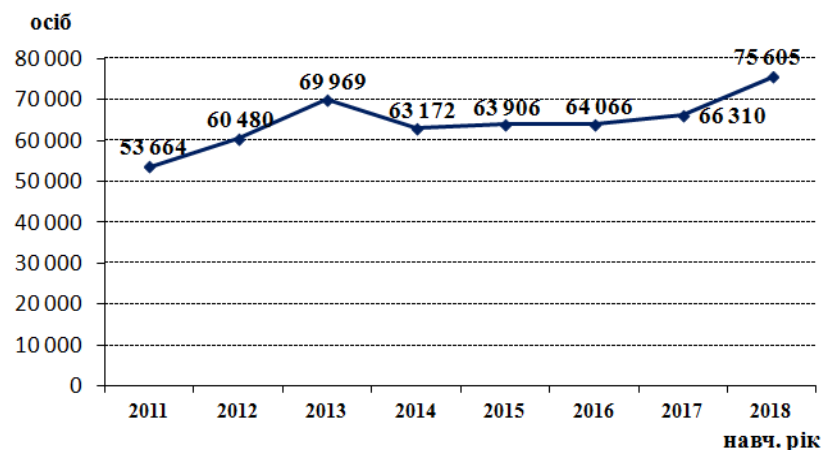

Рис. 1. Чисельність іноземних студентів в Україні у 2011–2018 роках, осіб

Джерело: складено авторами на основі [4; 5; 6]

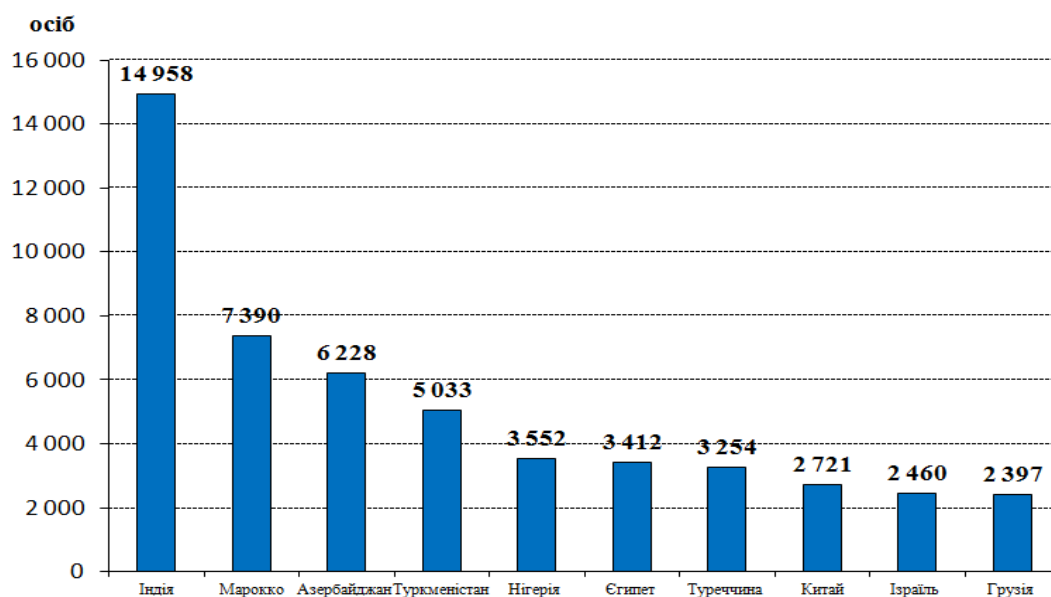

Рис. 2. Топ-10 країн за кількістю іноземних студентів в Україні у 2018–2019 роках, осіб

Джерело: складено авторами на основі [5]

Рис. 3. Структура за походженням іноземних студентів в Україні у 2018–2019 роках, %

Джерело: [5]

Варто зазначити, що також збільшується кількість ЗВО України, в яких здобувають освіту іноземні студенти: у 2015/16 навчальному році їх було 185, у 2017/18 навчальному році їх кількість досягла 239, а у 2018/19 навчальному році – 443 (рис. 4).

Найпопулярнішими спеціальностями серед іноземних студентів є медичні (лікувальна справа, стоматологія, медицина та фармація). Популярними також є такі спеціальності, як «Менеджмент», «Право», «Економіка» і «Будівництво». Вони навчаються такими мовами, як українська, англійська, російська [9].

За даними порталу аналітичного центру CEDOS іноземців приваблює здобуття вищої освіти в Україні з таких чотирьох причин [8], як висока якість; престиж і невисока для іноземців ціна за навчання; невисока вартість проживання; однакові права й свободи як для власних громадян, так і для іноземців. Велика чисельність іноземних студентів в Україні також пояснюється легкістю доступу до

освіти в Україні та значно нижчою вартістю навчання, ніж в інших країнах СНД та світу.

Кількість студентів з України, які отримують освіту за кордоном, наведена на рис. 5.

У 2015/16 навчальному році чисельність студентів з України, які навчалися за кордоном, досягла 66,6 тис. осіб. Найбільше вітчизняних студентів виїжджало на навчання в такі країни, як Польща, Німеччина, Росія, Канада, Італія, Чехія, США, Іспанія, Австрія, Франція та Угорщина. З 2009 до 2016 років їх чисельність зросла до 176%. За останній рік приріст склав 20%, або 10,9 тис. осіб. Варто відзначити, що 2/3 цього приросту становлять українські студенти, що навчаються в польських університетах. До того ж значний приріст студентів з України був за цей рік в університетах Канади, Словаччини та Італії. Приріст вітчизняних студентів в університетах Росії сповільнився, адже їх чисельність зросла лише на 1 000 осіб. Зауважимо, що таке незначне зростання є

наслідком російської агресії, яка спричинила вимушену міграцію українців вступного віку з територій Донецької та Луганської областей до Росії [12].

У 2016/17 навчальному році в університетах інших країн навчалось 77 424 студенти з України. Найчастіше їхали здобувати вищу освіту до польських, російських, німецьких, канадських, чеських, італійських, американських, іспанських, австрійських, французьких та словацьких університетів. В них навчається понад 90% студентів з України, що виїхали на навчання за кордон. Загалом за останні 9 років їх чисельність зросла з 24,1 тис. до 77,4 тис. осіб [12].

З огляду на дані 2017/18 навчального року з 29 країн та за прогнозами аналітичного центру CEDOS планується, що чисельність українських студентів в університетах інших країн світу у 2018/19 навчальному році становила щонайменше 83 тис. осіб.

Останніми роками студенти з України є бажаним контингентом для Польщі. Там вони становлять 55% від усієї чисельності іноземних студентів. Складається така ситуація, що ті, хто вступив до польського університету, повинні самостійно сплачувати за навчання та проживання, що становить важливі інвестиції для Польщі. Таким чином, в цій країні компенсуються демографічний спад та виїзд молоді до закладів вищої освіти інших країн ЄС. Отже, задля збільшення чисельності студентів заклади Польщі будуть і в подальшому здійснювати активні дії з рекрутації серед українських випускників.

Схожа ситуація складається у Словаччині, де чисельність студентів з України у 2018/19 навчальному році складала 30%. Особливістю здобуття освіти у словацьких університетах є те, що майже всі студенти, як іноземні, так і вітчизняні, навчаються за кошти словацького бюджету.

Стрімке зростання чисельності студентів з України також вказує на їхню важливість для університетів Болгарії, особливо для бакалаврських програм, де люди з атестатом української школи складають майже 20% від усіх, хто здобув середню освіту за межами Болгарії [12]. Ці дані детально ілюструють основні тенденції освітньої міграції з України. Головний висновок полягає в тому, що ці процеси й надалі будуть мати тенденцію до зростання. Це пов'язане з багатьма факторами, серед яких потрібно виділити політику Міністерства освіти і науки України. На жаль, вона стимулює виїзд наших студентів за кордон на навчання, і не завжди вони повертаються в Україну.

За останні три роки кількість українських студентів в Польщі збільшилась на 7 739 осіб, або на 25,8%; в Німеччині – на 300 осіб, або на 3,3%; в Канаді, США та Австралії – на 847 осіб, або на 18,8%; в інших країнах – на 2 297 осіб, або на 14,9%. Лише у країнах СНД відбулося незначне зниження показників, а саме 361 особу, або на 3% (рис. 6).

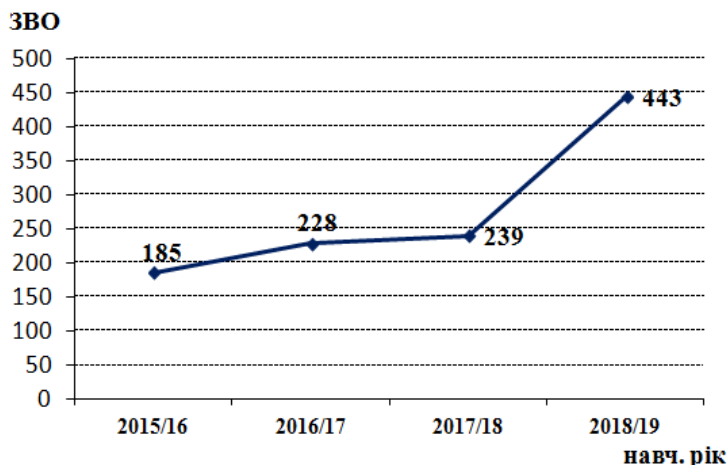

Рис. 4. Кількість закладів вищої освіти в Україні, які здійснюють навчання іноземних студентів у 2015–2019 роках

Джерело: складено авторами на основі [5]

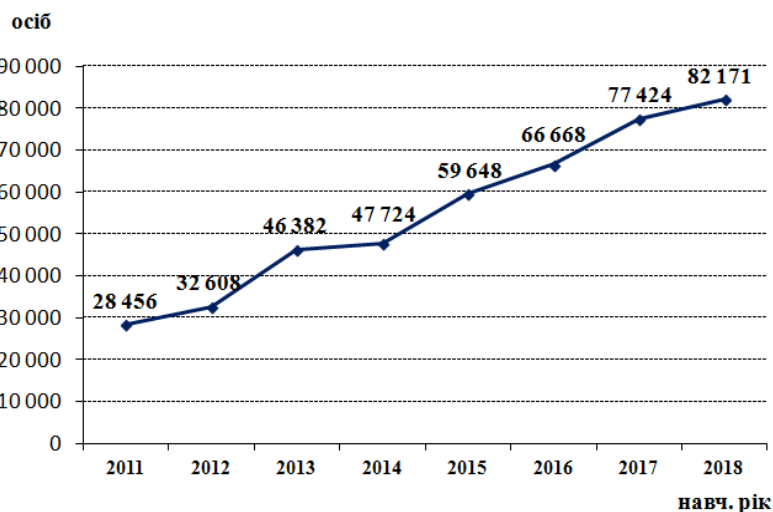

Рис. 5. Чисельність українських студентів за кордоном у 2011–2018 роках, осіб

Джерело: складено авторами на основі [10; 11]

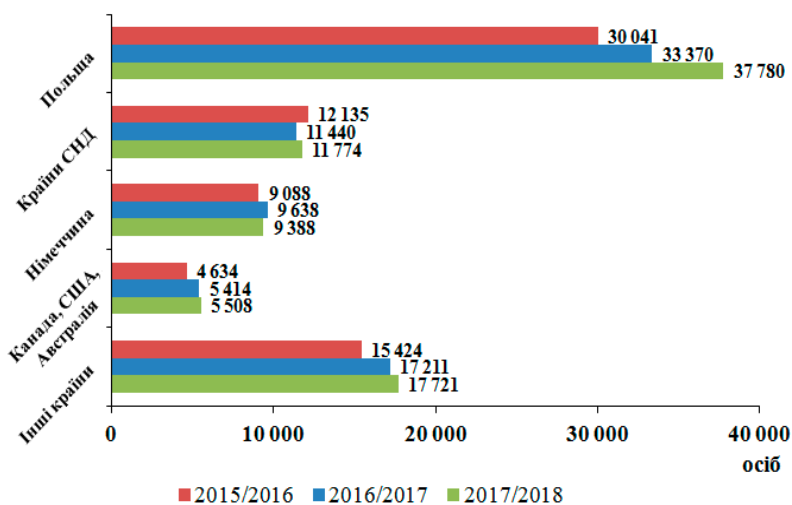

Рис. 6. Динаміка кількості українських студентів за кордоном за країнами світу у 2015–2017 роках, осіб

Джерело: складено авторами на основі [12]

Структура кількості українських студентів в розрізі основних груп країн за 2015–2018 роки наведена на рис. 7.

Як бачимо, динаміка досить стабільна, незначне зменшення питомої ваги студентів, що навчаються у країнах СНД (на 2,69%), дало збільшення питомої ваги студентства в інших структурних групах.

Висновки. Таким чином, для створення ефективної системи національної академічної мобільності в Україні необхідними є забезпечення її нормативно-правової бази,

створення ефективного організаційно-економічного механізму, визначення джерел її фінансування та готовності до партнерської взаємодії суб'єктів процесу академічних обмінів.

Подальші дослідження будуть спрямовані на визначення тенденцій розвитку студентської мобільності, чинників, які негативно впливають на розвиток академічної мобільності, а також переваг, які отримує студент від навчання за кордоном.

Рис. 7. Структура розподілу українських студентів за країнами світу у 2015–2017 роках, %

Джерело: складено авторами на основі джерела [12]

Список використаних джерел:

- Гуляєва Н. Мобільність викладачів і студентів: проблеми та орієнтири. *Розбудова менеджмент-освіти в Україні*: матеріали VI щорічної міжнародної конференції, м. Дніпропетровськ, 17–19 лютого 2005 року. Київ: Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні, 2005. С. 76–81.
- Корчова Г. Академічна мобільність здобувачів в умовах сучасного освітнього процесу. URL: http://visnyk.chnpu.edu.ua/?wpfb_dl=3294 (дата звернення: 21.01.2020).
- Іщенко А. Аналітична записка «Глобальні тенденції і проблеми розвитку освіти: наслідки для України». URL: <http://old2.niss.gov.ua/articles/1537> (дата звернення: 21.01.2020).
- Гнатюк Т. Освітня міграція з України: сучасні тенденції. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2018/33-2018/13.pdf> (дата звернення: 21.01.2020).
- Министерство образования и науки Украины. Украинский государственный центр международного образования. Иностранные студенты в Украине. URL: <http://studyinukraine.gov.ua/ru/zhizn-v-ukraine/inostrannye-studenty-v-ukraine> (дата звернення: 21.01.2020).
- Новосад Г. Інтернаціоналізація вищої освіти: іноземні студенти в Україні (2015–2016). URL: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/16939/2/Conf_2016_Novosad_G-Internationalization_of_higher_26-28.pdf (дата звернення: 21.01.2020).
- Лозовий В. Україна на міжнародному ринку освітніх послуг вищої освіти: аналітична записка. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1695> (дата звернення: 21.01.2020).
- Чундак А. Ласкаво просимо: як іноземці їдуть на навчання до України. URL: <https://studway.com.ua/inomeztsi-v-ukraini> (дата звернення: 21.01.2020).
- Щороку зростає кількість іноземних студентів, які хочуть здобувати вищу освіту в Україні // Інформаційне агентство УНІАН. URL: <https://press.unian.ua/press/10144736-shchoroku-zrostaye-kilkist-inozemnih-studentiv-yaki-hochut-zdobuvati-vishchu-osvitu-v-ukrajini-video.html> (дата звернення: 21.01.2020).
- Гнатюк Т. Освітня міграція з України: сучасні тенденції. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2018/33-2018/13.pdf> (дата звернення: 21.01.2020).
- Кількість українських студентів, які виїхали на навчання за кордон у 2008–2013 рр., зросла в 1,5 рази – до 32,6 тис. *РБК-Україна*. URL: <https://www.rbc.ua/ukr/news/kolichestvo-ukrainskih-studentov-vyehavshih-na-uchebu-za-15022014172500> (дата звернення: 21.01.2020).
- Офіційний сайт аналітичного центру CEDOS. URL: <https://cedos.org.ua> (дата звернення: 21.01.2020).

References:

- Ghuljajeva N. (2005) Mobiljnistj vykladachiv i studentiv [The mobility of teachers and students: problems and benchmarks]. Proceedings of the *Rozbudova menedzhment-osvity v Ukraini (Ukraine, Dnepropetrovsk, February 17–19, 2005)*. Kyiv: Konsorcium iz udoskonalennja menedzhment-osvity v Ukraini, pp. 76–81.
- Korchova Gh. (2017) Akademichna mobiljnistj zdobuvachiv v umovakh suchasnogho osvitnjogho procesu [Academic mobility of applicants in the context of modern educational process]. Available at: http://visnyk.chnpu.edu.ua/?wpfb_dl=3294 (accessed 21 January 2020).
- Ishhenko A. (2014) Analitychna zapyska “Ghlobaljni tendenciji i problemy rozvytku osvity: naslidky dlja Ukrainy” [Analytical note “Global trends and problems of educational development: implications for Ukraine”]. Available at: <http://old2.niss.gov.ua/articles/1537> (accessed 21 January 2020).

4. Ghnatjuk T. (2018) Osvitnja mighracija z Ukrajinjy: suchasni tendenciji [Educational migration from Ukraine: current trends]. Available at: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2018/33-2018/13.pdf> (accessed 21 January 2020).
5. Ministry of Education and Science of Ukraine. Ukrainian State Center for International Education. (2019) Inostrannye studenty v Ukraine. [Foreign students in Ukraine]. Available at: <http://studyinukraine.gov.ua/ru/zhizn-v-ukraine/inostrannye-studenty-v-ukraine> (accessed 21 January 2020).
6. Novosad Gh. (2016) Internacionalizacija vyshhoji osvity: inozemni studenty v Ukrajinj (2015–2016) [Internationalization of Higher Education: Foreign Students in Ukraine (2015–2016)]. Available at: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/16939/2/Conf_2016_Novosad_G-Internationalization_of_higher_26-28.pdf (accessed 21 January 2020).
7. Lozovyj V. (2014) Ukrajin na mizhnarodnomu rynku osvity poslugh vyshhoji osvity. Analychna zapyska [Ukraine on the international market for higher education education services. Analytical note]. Available at: <http://www.niss.gov.ua/articles/1695> (accessed 21 January 2020).
8. Chundak A. (2018) Laskavo prosymo: jak inozemci jidutj na navchannja do Ukrajinj [Welcome: how foreigners go to study in Ukraine]. Available at: <https://studway.com.ua/inozemtsi-v-ukraini> (accessed 21 January 2020).
9. UNIAN news agency. (2018) Shhoroku zrostaje kiljkistj inozemnykh studentiv, jaki khochutj zdobuvaty vyshhu osvitu v Ukrajinj [The number of foreign students who want to get higher education in Ukraine is growing annually]. Available at: <https://press.unian.ua/press/10144736-shhoroku-zrostaje-kiljkist-inozemnih-studentiv-yaki-hochut-zdobuvati-vishchu-osvitu-v-ukrajini-video.html> (accessed 21 January 2020).
10. Ghnatjuk T. (2018) Osvitnja mighracija z Ukrajinjy: suchasni tendenciji [Educational migration from Ukraine: current trends]. Available at: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2018/33-2018/13.pdf> (accessed 21 January 2020).
11. RBC-Ukraine. (2014) Kiljkistj ukrainskykh studentiv, jaki vyjikhaly na navchannja za kordon u 2008–2013 rr., zrosla v 1,5 razy – do 32,6 tys. [The number of Ukrainian students who went to study abroad in 2008–2013 increased 1.5 times – up to 32.6 thousand]. Available at: <https://www.rbc.ua/ukr/news/kolichestvo-ukrainskih-studentov-vyehavshih-na-uchebu-za-15022014172500> (accessed 21 January 2020).
12. Official site of the analytical center CEDOS. (2019) Available at: <https://cedos.org.ua> (accessed 21 January 2020).

АКАДЕМИЧЕСКАЯ МОБИЛЬНОСТЬ СТУДЕНТОВ В УСЛОВИЯХ РАЗВИТИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ИНТЕГРАЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ

Аннотация. В статье раскрыта сущность академической мобильности украинских студентов; определено, что внедрение стратегий развития международной мобильности в сейчас является одним из приоритетных заданий национальной политики ведущих стран мира. Осуществлен анализ современного состояния академической мобильности в Украине в условиях влияния процессов интернационализации и углубления интеграции образовательных процессов. Приведены статистические данные о состоянии академической мобильности студентов в Украине, в частности исследована динамика численности украинских студентов за рубежом в разных странах мира, иностранных студентов в Украине и количества отечественных высших учебных заведений, осуществляющих обучение иностранных студентов в 2011–2018 годах. Определено, что на получение образовательных услуг и получение высшего образования в Украине существует высокий уровень спроса со стороны иностранных абитуриентов. Рассмотрены факторы, обуславливающие образовательную миграцию.

Ключевые слова: академическая мобильность, образовательная миграция, качество образования, образовательное пространство, высшие учебные заведения, интеграционные процессы.

ACADEMIC MOBILITY OF STUDENTS UNDER THE CONDITIONS OF DEVELOPMENT OF EDUCATIONAL INTEGRATION

Summary. Development of educational integration and transparency of educational system caused to the increase of academic mobility of students, cooperation between teachers and universities from different countries of the world. Academic mobility for all participants of educational process under modern conditions is an important part of internalization. In the paper modern situation of academic mobility of students in Ukraine under the conditions of educational integration is analyzed. The main point of academic mobility of Ukrainian students is revealed. It is defined that implementation of development strategy of international mobility is one of the higher-priority tasks for the national policy in the world's major economies. It is studied that academic mobility in Ukraine has impulsive and individual nature whereas in the world this phenomenon has system nature and organized on the state level. The authors analyzed modern situation of academic mobility in Ukraine, influenced by internationalization and development of educational integration. Statistics shows the condition of academic mobility of students in Ukraine. Particularly, in the paper the dynamics of the number of: Ukrainian students abroad, foreign students in Ukraine and national higher education institutions, provided education for the foreign students in 2011–2018, was studied. The factors, caused educational migration both national, and foreign students, were defined in the result of conducted detailed analyses of dynamics and structure of foreign students in Ukraine and Ukrainian students abroad, and labor market research. It is proved that last time students from Ukraine are vitally important for Poland, where they are 55% from total number of foreign students. Most students from Ukraine pay for education and accommodation on their own. And that are important investments for Poland, compensating population decrease and leaving of Polish youth to study in the higher education institutions in different countries of the EU. Similar situation is in Slovakia and Bulgaria, where the number of Ukrainian students in 2018/19 academic year was 30% and 20%. Authors of the paper defined that there is high demand from the foreign candidates to be trained and educated in Ukraine. The most popular specialties among foreign students are medicine, management, law, economics and building industry.

Key words: academic mobility, educational migration, quality of education, educational system, higher education institutions, integration processes.